

af betydning at sige i forbindelse med denne proces. De bjerge af rapporter og de eksperimenter, der er gennemført inden for uddannelsessektoren de sidste mange år, er sket på den offentlige sektors og politikernes præmisser. Det er herfra, man har defineret problemstillingerne, og det er herfra, man har givet bud på problemløsningerne.

Hvorfor har ingen rapport eller kommissionsredogørelse foreslået at lade forbrugersuverænitetens afgøre spørgsmålet om, hvordan uddannelsessektoren skal udvikle sig? Det er jo dog trods alt således, at brugerne under ét er lig med den gruppe, som finansierer uddannelsessektoren.

Udgangspunktet er, at uddannelsessektorens problemer ikke er et resultat af manglende ressourcer, men derimod af, at markedskræfterne er sat ud af spillet på uddannelsesområdet.

Det er derfor, Fremskridtspartiet ønsker, at udviklingen på uddannelsesområdet ganske som inden for en lang række andre offentlige ydelser skal gå mod øget decentralisering af ansvaret og øget brugerstyring. Et vigtigt punkt i denne udvikling er, at et større og større ansvar for institutionernes drift overlades til de enkeltes egen administration. Men frihed for den enkelte lærestanstalt må ses i sammenhæng med, at institutionen også får ansvar, således at den kan disponere efter kundernes ønsker og behov. Uden denne kundekontrol vil decentraliseringen ingen virkning have.

Brugerstyring og dermed kundekontrol skabes ved, at man indfører frit valg af uddannelsesinstitution samt en finansiering, der er afhængig af antallet af elever/studerende. Dette kaldes for stykprissystemet eller billetsystemet. Først og fremmest Storbritannien og USA er langt fremme med forsøg af denne slags. I parentes skal bemærkes, at Fremskridtspartiets opfattelse af frit valg af uddannelsesinstitution ikke er det samme som fri adgang til uddannelserne. Det frie valg gælder f.eks., hvilken folkeskole man vil benytte, hvilket gymnasium man vil benytte, hvilken handelsskole man vil benytte, hvilket universitet man vil benytte osv. Kriterierne for optagelse og kvoter for samme er et ganske andet spørgsmål.

Som Fremskridtspartiet også har foreslået det på sundhedsområdet, skal produktionen af ydelsen (uddannelsen) skilles fra finansieringen. Det vil sige, at det offentlige (i hvert fald altovervejende) beholder finansieringsansvaret og dermed garanterer, at alle har adgang til uddannelse uanset privatøkonomi. Det vigtige i denne ændring er imidlertid, at magten over systemet overføres til brugerne, så de kan vælge mellem flere tilbud på markedet, et marked, der i udgangspunktet er domineret af offentlige skoler. Det

bør dog tilstræbes, at private skoler, gymnasier, universiteter etc. oprettes (eller skabes ved privatisering) og dermed kan overtage markedsfunktionerne.

Selv om systemet er skabt med særligt henblik på at sikre brugernes rettigheder og interesser, er det ikke ensbetydende med en forringelse af vilkårene for de ansatte i uddannelsesvæsenet. Den øgede frihed, dette system giver både fagligt og økonomisk, vil skabe nye muligheder for at gøre arbejdet mere attraktivt. Til gengæld skal der heller ikke lægges skjul på, at systemet vil belønne den flittige og straffe den dovne. Konkurrencen om studerende til f.eks. handelsskolerne vil i sig selv få den enkelte skole til at optimere sin ressourceudnyttelse.

Sundhedssektoren

Sundhedssektoren er måske mere end noget andet område det sted, hvor borgerne stærkest oplever bagsiden og ulempen ved den bureaukratiske politikerstyring.

Helt urimelige ventelister og et uacceptabelt serviceniveau ved landets sygehuse og andre sundhedsinstitutioner er den dagligdag, som skatteyderne oplever.

Sundhedsområdet bruges ofte som hovedargument for, hvorfor vi skal betale skatter, og hvorfor vi skal have en offentlig sektor. Så meget desto mere kritisabelt er det da også, at borgere, som måske har betalt skat gennem et helt liv, bliver afvist med et skuldertræk, når de er så uheldige at have en sygdom, hvor der er venteliste.

Borgerne skal derfor have en ret til dels at blive behandlet, dels frit at vælge, hvor man ønsker denne behandling foretaget. Det gælder også private klinikker og sygehuse. Indføres der stykprisfinansiering på sundhedsområdet, betyder det i praksis, at den syge patient efter eget valg afgør behandlingsstedet. Det giver en udbredt konkurrence mellem behandlingsstederne, eftersom kunder i butikken skal være den eneste kilde til offentlige midler. Et sygehus, der har ventelister, patienter på gangene, alkoholiserede læger og andre uacceptable forhold vil hurtigt miste kunder.

Dermed har sundhedsinstitutionen én af to muligheder: Enten forbedrer man forholdene og får kunderne tilbage eller også må man lukke!

Konkurrencen vil derfor på alle områder komme til at gavne patienterne, hvilket også er meningen. De eneste, der kommer til at lide under konkurrencen, er de sundhedsinstitutioner, som ikke leverer en ordentlig service – og det er vel ikke det værste resultat.